

Beartas Frithbhulaíochta

Scoil an Duinnínigh

1. Réamhráiteas

I gcomhréir le riachtanais an Acht \Oideachais (Leas) 2000 agus na dtreoirlínte faoi chód iompair a d'eisigh an Bord Náisiúnta um Leas Oideachais tá an beartas frithbhulaíochta seo a leanas glactha ag Bord Bainistíochta Scoil an Duinnínigh mar chuid de chód iompair iomlán na scoile. Géilleann an beartas go huile agus go hiomlán do riachtanais *Ghnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* a foilsíodh i Meán Fómhair 2013.

2. Éiteas na Scoile

Éiteas agus Ráiteas Misin

Is bunscoil lán-Ghaeilge Chaitliceach chomhoideachs í Scoil an Duinnínigh atá faoi phatrúnacht an Ard-Easpaig Dheoise Bhaile Átha Cliath . Tá sé mar fhís ag Scoil an Duinnínigh oideachas cuimsitheach d'ardchaighdeán a chur ar fáil do na daltaí trí mheán na Gaeilge agus freastal a dhéanamh ar riachtanais éagsúla na bpáistí i dtimpeallacht atá cothrom, taitneamhach, Gaelach agus sábháilte.

Aidhmeanna Scoil an Duinnínigh

- Ardchaighdeán oideachais trí mheán Ghaeilge a chur ar fáil do dhaltaí na scoile
- Suíomh taitneamhach a chruthú do na daltaí ionas go mbainfidh said sult, sport agus tairbhe as na laethanta a chaitheann siad ar scoil
- Féinmhuinín agus féinmheas na ndaltaí a fhorbairt agus a chothú ionas go mbeidh siad ullamh don saol amach rompu.
- Difríochtaí aonair a aithint agus freastal cóir a dhéanamh ar na dúshláin ar fad.
- Cur le féinmheas gach aon duine a bhaineann le pobal na scoile, le meas ar dhaoine eile agus ar shealúchas daoine eile agus meon na freagrachta a spreagadh.
- Ardmheas ar an nGaeilge, ar an gceol Gaelach, ar chluichí Gaelacha agus ar an gcultúr Gaelach a fhorbairt.

Aithníonn an Bord Bainistíochta a thromchúisí atá iompar bulaíochta agus a dhiúltaí a d'fhéadfadh a thionchar a bheith ar dhaltaí, agus geallann an scoil dá réir cloí leis na príomhphrionsabail dea-chleachtas seo a leanas agus iompar bulaíochta á chosc agus á chomhrac.

- (A) Cultúr dearfach a bheith i réim sa scoil:
- ina nglactar go fonnmar le difríocht agus le héagsúlacht agus ina léirítear meas ar chuimsitheacht;
 - ina spreagtar daltaí chun iompar bulaíochta a nochtadh agus a phlé i dtimpeallacht neamhbhagrach; agus
 - ina gcuirtear caidreamh bunaithe ar mheas chun cinn ar fud phobal na scoile;
- (B) Ceannaireacht éifeachtach;
- (C) Cur chuige scoile uile;
- (D) Tuiscint i bpáirt faoin rud is bulaíocht ann agus faoin tionchar is féidir a bheith aige
- (E) Feidhmiú straitéisí oideachais agus coiscthe (lena n-áirítear bearta chun feasacht a mhúscailt)
- a chothaíonn ionbhá, meas agus athléimneacht sna daltaí; agus
 - ina dtéitear i ngleic go sainráite le cibearbhulaíocht agus le bulaíocht bunaithe ar aitheantas, lena n-áirítear bulaíocht homafóbach agus trasfóbach;
- (F) Maoirseacht agus monatóireacht éifeachtach ar dhaltaí;
- (G) Tacaíochtaí don fhoireann;
- (H) Teagmhais bhulaíochta a thaifeadadh agus a imscrúdú ar shlí chomhsheasmhach agus obair leantach a dhéanamh ina dtaobh (lena n-áirítear straitéisí aitheanta idirghabhála a úsáid); agus
- (I) Meastóireacht leanúnach ar a éifeachtaí atá an beartas frithbhulaíochta.

3. Sainmhíniú ar Bhulaíocht

I gcomhréir le *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* seo é an sainmhíniú ar bhulaíocht:

An rud a thuigtear le bulaíocht ná iompar diúltach neamhiarrtha, bíodh sé i bhfoirm iompar briathartha, síceolaíoch nó fisiciúil, a dhéanann duine aonair nó grúpa in aghaidh duine nó daoine eile, agus a dhéantar arís agus arís eile.

Áirítear na cineálacha iompair bhulaíochta seo a leanas ar an sainmhíniú ar bhulaíocht:

- duine a fhágáil as an áireamh d'aon ghnó, gabháil do chúlchaint mhailíseach agus do chineálacha eile caidrimh bhulaíochta idir dhaoine;
- cibearbhulaíocht; agus
- bulaíocht bunaithe ar aitheantas, ar nós bulaíocht homafóbach, bulaíocht chiníoch, bulaíocht bunaithe ar bhallaíocht den Lucht Siúil agus bulaíocht ar dhuine faoi mhíchumas nó ar dhuine a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aici/aige.

Ní chuimsíonn an sainmhíniú seo ar bhulaíocht teagmhais aonraithe nó teagmhais aon uaire d'iompar diúltach d'aon turas, lena n-áirítear téacsteachtairacht mhaslach nó goilliúnach aon uaire nó teachtaireachtaí príobháideacha eile agus ba cheart déileáil leo, mar is cuí, de réir chód smachta na scoile.

Ach, i bhfianaise an bheartais seo, féachfar ar theachtaireacht, íomhá nó ráiteas poiblí goilliúnach aon uaire ar shuíomh Gréasáin líonra poiblí nó ar fhóram poiblí eile ar féidir an teachtaireacht, an íomhá nó an ráiteas sin a fheiceáil air agus/nó a bheith athraite ag daoine eile mar iompar bulaíochta.

Iompar diúltach nach n-áirítear sa sainmhíniú seo ar bhulaíocht, déileálfar leis de réir chód smachta na scoile.

Tá eolas breise ar na cineálacha éagsúla bulaíochta i Roinn 2 de na *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile*.

Samplaí d'Iompraíochtaí Bulaíochta (Ní liosta cuimsitheach é seo)

<p>Iompraíochtaí a bhaineann le gach saghas bulaíocht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ciapadh bunaithe ar cheann ar bith de na naoi bhforas sa reachtaíocht comhionannais e.g. ciapadh gnéasach, bulaíocht homafóbach, bulaíocht chiníocht, etc. • Forrántacht fhisiciúil • Damáiste do mhaoin • Leasainmneacha a ghlaoch • Cleithmhagadh • Pictiúir, focail i scríbhinn, nó ábhar eile a tháirgeadh, a thaispeáint nó a scaipeadh atá dírithe ar dhuine eile a imeaglú • Graifítí maslach • Sracadh (extortion) • Imeaglú • Gothaí maslaitheacha nó gáirsiúla • 'Amharc' faoi leith • Cur isteach ar spás pearsanta • Meascán de na cinn a luaitear.
<p>Cibearbhulaíocht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tromaíocht: Ráflaí, bréaga nó biadán a scaipeadh chun dochar a dhéanamh do cháil duine eile • Ciapadh: Teachtaireachtaí oilc, suaracha nó gáirsiúla a sheoladh chuig duine go leanúnach • Pearsanú: Teachtaireachtaí maslaitheacha nó forrántacha a phóstáil faoi ainm duine eile • Gríosadh: Úsáid a bhaint as focail gháirsiúla nó ghríosaitheacha chun troid ar líne a spreagadh • Cleasaíocht: Dallamullóg a chur ar dhuine eolas pearsanta a roinnt agus an t-eolas sin a úsáid ar líne ina dhiaidh sin • Sceitheadh: Eolas nó íomhánna rúnda a phostáil nó a roinnt • Leithcheal: Leithcheal a dhéanamh ar dhuine ó ghrúpa ar líne d'aon ghnó • Cibear-stalcaireacht: Ciapadh agus tromaíocht leanúnach a fhágann go mbíonn eagla a b(h)eatha/a s(h)ábháilteachta ar duine

	• Glao tostach gutháin/gutháin phóca• Glao maslach gutháin/gutháin phóca• Teachtaireacht téacs mhaslach• Teachtaireacht ríomhphoist mhaslach• Cumarsáid mhaslach ar líonraí sóisialta e.g. Facebook/Ask.fm/ Twitter/You Tube nó ar chonsóil chluichí• Ráitis/Blaganna/Pictiúir mhaslacha idirlín• Postálacha maslacha ar cineál ar bith teicneolaíochta cumarsáide

Iompraíochtaí bunaithe ar Aitheantas

Lena n-áirítear aon cheann de na naoi bhforas idirdhealúcháin a luaitear sa Reachtaíocht um Chomhionannas (inscne lena n-áirítear trasinscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, claonadh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine agus toisc gur den Lucht Taistil iad).

Homafóbach agus Trasinscne	<ul style="list-style-type: none"> • Ráflaí a scaipeadh faoi chlaonadh gnéasach duine • Tathant ar dhuine a bhfuil claonadh gnéasach difriúil aige/aici • Leasainmneacha a ghlaoch, e.g. aerach, casta, lúbtha, a úsáidtear chun caitheamh anuas ar dhuine • Imeaglú fisiciúil nó ionsaí • Bagairtí
Cine, náisiúntacht, cúlra eitneach agus ballraíocht de phobal an Lucht Taistil	<ul style="list-style-type: none"> • Idirdhealú, réamhchlaonadh, ráitis nó maslaí a bhaineann le cine, náisiúntacht, cultúr, aicme shóisialta, creideamh, cúlra, eitneach nó an Lucht Taistil • Leithcheal de bhun aon cheann acu seo thuas
Caidreamhach	<p>Is éard atá i gceist anseo caidrimh a mhí-ionramháil mar bhealach chun bulaíocht a dhéanamh. Ar na hiompraíochtaí tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biadán maslach • Leithcheal agus aonrú • Neamhaird • Leithcheal ó ghrúpa • Cairde a bhaint de dhuine • 'Bitseáil' • Ráflaí a scaipeadh • Rún a sceitheadh • Caint sách ard le go gcloisfeadh an t-íobartach í • 'Amharc' faoi Leith • 'nerd' a úsáid le cur isteach ar dhuine.
Gnéasach	<ul style="list-style-type: none"> • Ráitis nó tadhall gnéasach míchuí nó gan choinne • Ciapadh
Riachtanais Speisialta Oideachais, Míchumas	<ul style="list-style-type: none"> • Leasainmneacha a ghlaoch • Tathant ar dhaoine eile mar gheall ar a míchumas nó riachtanais foghlama • Teacht i dtír ar leochaileachtaí daltaí eile agus ar a gcumas teoranta bulaíocht a aithint agus iad féin a chosaint • Teacht i dtír ar leochaileachtaí daltaí eile agus ar a gcumas teoranta cúinsí sóisialta agus leideanna sóisialta a aithint agus iad féin a chosaint. • Athris a dhéanamh ar mhíchumas duine eile • Ceap magaidh a dhéanamh de dhaoine eile

4. Múinteoirí Ábhartha

Seo a leanas na múinteoirí ábhartha a dhéanfaidh bulaíocht a imscrúdú agus a dhéileálfaidh léi:

An múinteoir ranga:

Is é/í an múinteoir ranga a dhéanfaidh iompar bulaíochta amhrasta a imscrúdú agus a dhéileálfaidh leí. Is féidir le dalta nó tuismitheoir/caomhnóir aon bhuairet faoi bhulaíocht a thabhairt go dtí aon mhúinteoir sa scoil ach is é/í an múinteoir ranga an chéad duine a dhéileálfaidh leí. Tá sé mar dhualgas ar pé duine a fhaigheann an gearán é a chur ar aghaidh go dtí múinteoir ranga an dalta sin.

An Príomhoide Tánaisteach: I gcásanna go gcinneann an múinteoir ranga gur ceart an iompraíocht i mbun imscrúdaithe, a thuairisciú don Phríomhoide Tánaisteach/Comhordaitheoir fhrithbhulaíochta.

An Príomhoide: I gcás go gcinneann an múinteoir ranga nó an Príomhoide Tánaisteach gur ceart an iompraíocht i mbun imscrúdaithe, a thuairisciú don Phríomhoide.

Féadfaidh múinteoir ar bith gníomhú mar mhúinteoir ábhartha más gá.

5. Straitéisí d'fhonn Iompar Bulaíochta a Chosc

Seo a leanas na straitéisí oideachais agus coiscthe (lena n-áirítear straitéisí a dhírítear go sonrach ar chibear bhulaíocht agus ar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, go háirithe bulaíocht homafóbach agus trasfóbach) a bheidh in úsáid sa scoil:

Cur chuige ina hiomláine i Scoil an Duinnínigh

- Cur chuige na scoile ina hiomláine chun meas ar gach ball de phobal na scoile a chothú.
- Luach na héagsúlachta a chur chun cinn chun aghaidh a thabhairt ar dhearcaí claonta agus chun aird a tharraingt ar a dho-ghlactha is atá iompraíocht bhulaíochta.
- Féinmheas a chothú agus a fheabhsú i measc na ndaltaí uile trí ghníomhaíochtaí curaclaim agus seach-churaclaim araon. Tabharfar deiseanna do dhaltaí féinmheas dearfach a fhorbairt trí idirghníomhaíochtaí foirmiúla agus neamhfhoirmiúla.
- Forbairt ghairme don fhoireann go léir i dtaca leis an mbulaíocht d'fhonn a chinntiú go mbeidh tuiscint ag an bhfoireann ar fad ar cad is bulaíocht ann, ar an gcaoi a dtéann sí i bhfeidhm ar shaol na ndaltaí agus ar an ngá a bhíonn ann freagairt di agus i a chosc.
- Athbhreithniú rialta ar gánna CPD na múinteoirí, le eolas a bhailiú faoi na scileanna agus an taithí atá ag múinteoirí na scoile.
- Forbairt ghairme le fócas faoi leith ar oiliúint a chur ar na múinteoirí ábhartha.
- Feachtas feasachta pobal na scoile ina hiomláine i dtaca le gach gné den bhulaíocht, lena n-áirítear, tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) agus pobal níos leithne na scoile i gcomhairle le Coiste na dTuimistheoirí.

- Bearta rialta feasachta scoile a chur i bhfeidhm. Eagraítear Seachtain Chairdis gach scoilbhliain. Múintear ceachtanna cuí ón gcuraclam OSPS i rith na seachtaine seo. Déantar ceiliúradh gach bliain ar Lá na Sábháilteachta Idirlín agus múintear ceachtanna ón gClár Webwise agus cláir eile cuí ag an dtréimhse seo. Tá clár fógraí faoi leith sa scoil maidir le cairdeas a chothú, agus bulaíocht a chosc; Tugtar suirbhéanna/ceistneoirí rialta do dhaltaí.
- Maoirseacht agus monatóireacht ar sheomraí ranga, ar dhorchlaí, ar thalamh na scoile, ar thurasanna scoile agus ar ghníomhaíochtaí seach-churaclaim. Tabharfar ar bhaill foirne nach mbíonn ag teagasc agus ar bhaill eile a bheith san airdeall agus eachtraí a chur in iúl do na múinteoirí ábhartha. Beidh maoirseacht i gceist leis i dtaca leis an úsáid a bhaineann daltaí as teicneolaíocht cumarsáide sa scoil.
- Rannpháirtíocht chomhairle na ndaltaí i dtimpeallacht shábháilte scoile a chruthú e.g. Córas páirtíochta, meantóireacht, Cairde Lóin agus gníomhaíochtaí tacaíochta eile a d'fhéadfadh tacú le daltaí.
- Pléitear beartas frithbhulaíochta na scoile le daltaí agus tugtar cóip de do gach tuismitheoir/caomhnóir mar chuid de Chód Smachta na Scoile (gach bliain).
- Cultúr insinte a spreagadh, agus béim faoi leith ar thábhacht na bhfinnéithe. Ar an gcaoi sin beidh muinín ag daltaí as a bheith ag insint. Tá gné seo na muiníne ríthábhachtach. Ba chóir a chur in iúl go soiléir do gach dalta agus iad ag tuairisciú eachtraí bulaíochta nach ag insint ná ag sceitheadh atá siad ach ag gníomhú go freagrach.
- Deimhin a dhéanamh de go mbeidh a fhios ag daltaí cé dó ba chóir dóibh a insint agus conas é a dhéanamh, e.g.:
 - Dul caol díreach chuig múinteoir ag am feiliúnach, mar shampla tar éis ranga.
 - Nóta a thabhairt isteach leis an obair bhaile.
 - Glao gutháin a chur ar an scoil nó ar mhúinteoir sa scoil a bhfuiltear muiníneach as/aisti.
 - Tabhairt ar thuismitheoir(i)/ar chaomhnóir(i) nó ar chara insint.
 - Ceistneoir rúnda a thabhairt do na ranganna go rialta.
 - Deimhin a dhéanamh de go dtuigeann finnéithe an tábhachtach a bhaineann lena bhfeiceann siad nó lena bhfuil ar eolas acu faoin mbulaíocht atá ar bun a insint.
 - Rothlúchán rialta eagar na suíochán
- Prótacail na scoile chun tuismitheoir(i)/ chaomhnóir(i) a spreagadh dul chun na scoile más dóigh leo go bhfuil bulaíocht á dhéanamh ar a leanbh: Más dóigh le tuismitheoir(i)/le caomhnóir(i) go bhfuil bulaíocht á déanamh ar a leanbh iarrtar orthu teagmháil a dhéanamh leis an muinteoir ranga sa chéad dul síos. Eagrófar cruinniú eagrú chuige seo chun an scéal a phlé i gceart. Is féidir nóta a sheoladh nó glaoch ar an oifig chun cruinniú a eagrú. Déanfar an cruinniú seo a eagrú chomh luath agus is féidir.
- Tá Beartas um Úsáid Inghlactha sa scoil lena n-áirítear na céimeanna cuí chun deimhin a dhéanamh de go ndéantar monatóireacht dhian ar úsáid na teicneolaíochta sa scoil.
 - Déanann muinteoir maoirseacht ar gach seisiún idirlín.
 - Déanann an scoil monatóireacht rialta ar úsáid an idirlín i measc na ndaltaí.
 - Cuirtear comhairle ar dhaltaí/thuismitheoirí/chaomhnóirí maidir le ceart úsáid idirlín. Féach ar pholasaí scoile AUP.

Curaclaim a chur i ngníomh

- Cur i ngníomh iomlán an churaclaim OSPS agus na gcláir Bí Sábháilte agus Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta .Ceachtanna ar an mbulaíocht bunaithe ar fhianaise a

sheachadadh. Seo na hacmhainní a bhaineann leis an gcuraclam OSPS atá in úsáid sa scoil: An clár Bí Sábháilte; An clár Misneach, An clár Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta; An clár Webwise; An clár Fí na Folláine; An clár SALT; Feachtas Frithbhulaíochta Anti-Bullying Campaign .ie; Póstaer Frithbhulaíochta.

Seo na tacaí eile atá ar fáil do mhúinteoirí: Tabhair Aire Duit Féin; Na cláir ‘Bullying’ agus ‘Bullying in a Cyber World’ ó Prim-Ed; An dlúthdhiosca Speak Out; An Clár Bí Cothrom: Cothrom na Féinne-Diúltaigh do Chiníochas; GLEN www.glen.ie, BeLonGTo www.belongto.org

- Forbairt Ghairme Leanúnach don fhoireann agus na cláir sin á seachadadh.
- Ceachtanna ar an mbulaíocht bunaithe ar fhianaise a sheachadadh ar fud na scoile msh na cláir: Bí Sábháilte, Misneach, Webwise.
- Cláir SPHE an Gharda Síochána a sheachadadh ar leibhéal bunscoile agus iar-bhunscoile. Pléann na ceachtanna seo, a thugann Gardaí Pobail, ceisteanna a bhaineann le sábháilteacht phearsanta agus cibearbhulaíocht.
- Féachfaidh an scoil, go háirithe, i leith riachtanais bhreise na ndaltaí SE N maidir le cláir a chur i bhfeidhm agus scileanna agus straitéisí a fhorbairt a chuirfeadh ar chumas gach daltaí freagairt go cuí.
- Cuirfidh an scoil i bhfeidhm an chomhairle atá le fáil in “Sexual Orientation advice for schools” (RSE Bunscoile, feic leabhrán).

Naisc le beartais eile

Cód Iompair, Beartas Cosanta Leanaí, Beartas um Úsáid Inghlactha

6. Straitéisí na Scoile chun Iompar Bulaíochta a Imscrúdú agus a Láimhseáil

Seo a leanas straitéisí na scoile chun iompar bulaíochta a imscrúdú, chun obair leantach a dhéanamh ina dtaobh agus chun iompar bulaíochta a thairfeadh mar aon leis na straitéisí idirghabhála bunaithe a úsáidfidh an scoil chun déileáil le cásanna d'iompar bulaíochta (Féach Roinn 6.8.9 de na Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile):

6.8.9. Gnásanna chun Bulaíocht a Fhiosrú agus Láimhseáil

Is é an phríomhaidhm a bhaineann le bulaíocht a fhiosrú agus a láimhseáil ná ceisteanna a réiteach agus an caidreamh idir na páirtithe a shlánú, a oiread agus is féidir (seachtas milleán a leagan ar dhuine);

Ní mór do ghnásanna na scoile cloí leis an gcur chuige seo a leanas.

Déanfar gach iarracht a chinntiú go dtuigfidh gach duine atá rannpháirteach (daltaí, tuismitheoirí/caomhnóirí san áireamh) an cur chuige sin ón tús.

Iompraíocht Bhulaíochta a Thuairisciú

- Féadfaidh dalta nó tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) ar bith eachtraí bhulaíochta a chur in iúl do mhúinteoirí ar bith sa scoil.
- Fiosróidh agus láimhseálfad an múinteoir ábhartha gach tuairisc, ina measc tuairiscí anaithnide.

- Ní mór do bhaill foirne teagaisc agus neamhtheagaisc, cuir i gcás rúnaithe, cúntóirí riachtanas speisialta (SNA), tionlacaithe bus, airígh, glantóirí aon eachtraí d'iompraíocht bhulaíochta a fheiceann siad nó a luaitear leo a chur in iúl don mhúinteoir ábhartha.

Eachtraí a Fhiosrú agus a Láimhseáil: Stíl an Chuir Chuige

- Agus é/í ag fiosrú agus ag láimhseáil na bulaíochta, tabharfaidh an múinteoir (ábhartha) a b(h)reithiúnas féin féachaint ar tharla bulaíocht nó nár tharla agus conas is fearr an cas a réiteach.
- Éilítear ar thuismitheoirí/ar chaomhnóirí agus ar dhaltaí comhoibriú le cibé fiosrú a dhéanfar agus cuidiú leis an scoil ceist ar bith a thiocfadh aníos a réiteach agus an caidreamh idir na páirtithe a shlánú, a oiread agus is féidir, a thúsce agus is féidir.
- Ba chóir do mhúinteoirí cur chuige fionnuar neamh-mhóthúchánach réitithe fadhbanna a ghlacadh.
- Ba chóir eachtraí a láimhseáil, a oiread agus is féidir, lasmuigh den seomra ranga d'fhonn príobháid gach rannpháirtí a chinntiú.
- Ba chóir gach agallamh a dhéanamh chomh híogair agus is féidir agus cearta na ndaltaí á nglacadh san áireamh. Is féidir le daltaí nach bhfuil baint dhíreach acu leis an gcás eolas úsáideach a chur ar fáil mar seo a leanas:
- Agus eachtraí d'iompraíocht bhulaíochta á n-anailísiú, ba chóir don mhúinteoir ábhartha iarracht a dhéanamh na ceistanna cén rud, cén áit, cén duine, agus cén fath a fhreagairt. Ba chóir é sin a dhéanamh go deas suaimhneach, agus sampla á thabhairt den chaoi ar chóir déileáil le coinbhleacht gan dul i muinín na forrántachta.
- Má bhíonn grúpa i gceist, ba chóir agallamh a chur ar gach duine acu ar dtús. Ina dhiaidh sin, ba chóir bualadh leo mar ghrúpa. Ag an gcruinniú leis an ngrúpa, ba chóir a iarraidh ar gach duine acu a c(h)untas féin a thabhairt ar ar tharla d'fhonn a chinntiú go dtuigeann gach duine sa ghrúpa ráitis na ndaoine eile go soiléir;
- Ba chóir tacú le gach ball den ghrúpa i dtaca leis an mbrú a d'fhéadfadh a theacht orthu ó bhaill eile an ghrúpa tar éis an agallaimh leis an múinteoir. D'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach freisin a iarraidh orthu siúd a bhí i gceist cuntas a scríobh ar ar tharla.
- I gcásanna go gcinneann an múinteoir ábhartha gur tharla iompraíocht bhulaíochta, ba chóir teagmháil a dhéanamh le thuismitheoir(i)/caomhnóir(i) na bpáirtithe go luath d'fhonn an tarlúint a chur in iúl dóibh agus míniú a thabhairt ar na gníomhartha a bheifear a dhéanamh (agus tagairt á dhéanamh do bheartas na scoile). Ba chóir don scoil deis a thabhairt do thuismitheoirí/do chaomhnóirí plé a dhéanamh ar na bealaí lena féidir leo tacú leis na gníomhartha atá an scoil a dhéanamh agus leis na tacaí atáthar a chur ar fáil do dhaltaí;
- Sa chás go gcinneann an múinteoir ábhartha go raibh iompraíocht bhulaíochta ar bun ag an dalta, ba chóir a chur in iúl go soiléir dó/di an sárú a rinne sé/sí ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus ba chóir iarracht a dhéanamh tabhairt air/uirthi an cas a fheiceáil ó dhearcadh an dalta a d'fhulaing an bhulaíocht;
- Ní mór a chur in iúl go soiléir do gach rannpháirtí (gach tacar daltaí agus múinteoirí/caomhnóirí) i gcás ar bith a gcaitear smachtbhannaí araíonachta a chur i bhfeidhm gur ceist phríobháideach atá ann idir an dalta a bheidh faoi smachtbhanna, a t(h)uismitheoir(i)/c(h)aomhnóirí agus an scoil;

Gníomh leantach agus cuntas

- Agus cinneadh á dhéanamh ar déileáladh go cuí agus go leordhóthanach leis an gcás bulaíochta, ní mór don mhúinteoir ábhartha, agus breithiúnas gairmiúil á thabhairt aige/aici, na cúinsí seo a leanas a ghlacadh san áireamh:
 - An bhfuil deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta;
 - An bhfuil ceisteanna idir na páirtithe réitithe, a oiread agus is féidir;
 - An bhfuil caidreamh idir na páirtithe slánaithe, a oiread agus is féidir;
 - Aiseolas ar bith a fuarthas ó na páirtithe rannpháirteacha, óna dtuismitheoir(i)/a gcaomhnóir(i) nó ó phríomhoide nó leas-phríomhoide na scoile
- Ba chóir cruinnithe leantacha ar leithligh a shocrú leis na páirtithe leasmhara féachaint an bhféadfaí iad a thabhairt le chéile tráth níos déanaí má bheidh an dalta a d'fhulaing an bhulaíocht réidh agus toilteanach.
- I gcás nach mbíonn tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) sásta gur dhéileáil an scoil leis an gcás bulaíochta de réir na ngnásanna seo, ní mór gnáthaimh ghearáin na scoile a chur in iúl do na tuismitheoir(i)/caomhnóir(i), mar is cuí.
- I gcás gur bhain an/na tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) leas as gnáthaimh ghearáin na scoile agus nach bhfuiltear sásta fós, ní mór don scoil a chur in dóibh go bhfuil an cheart acu gearán a dhéanamh leis an Ombudsman do Dhaltaí.

Iompraíocht Bhulaíochta a chuntas

Tá sé ríthábhachtach go ndéanfaí gach eachtra de bhulaíocht a chuntas ar bhealach oibiachtúil agus fíorasach.

Seo a leanas gnásanna na scoile maidir le hiompraíocht bhulaíochta a chuntas agus a thuairisciú:

Réamhdhearbhú neamhfhoirmiúil gur tharla bulaíocht (Féach Aguisín 2)

- Ní mór do gach ball foirne cuntas i scríbhinn a choinneáil d' eachtraí a fheiceann siad nó a chuirtear in iúl dóibh. Ní mór gach eachtra a thuairisciú don mhúinteoir ábhartha .
- Cé nár mhór don mhúinteoir ábhartha gach tuairisc, lena n-áirítear tuairiscí anaithnide, de bhulaíocht a fhiosrú agus a láimhseáil, ní mór don mhúinteoir ábhartha cuntas i scríbhinn a choinneáil ar na tuairiscí, ar na gníomhartha a ghlacadh agus ar aon phlé a rinneadh leis na rannpháirtithe
- Ní mór don mhúinteoir ábhartha gach eachtra atáthar a fhiosrú a chur in iúl don phríomhoide agus/nó comhordaitheoir fhrithbhulacíochta.

Foirmiúil - 1 Dearbhú gur tharla bulaíocht (Féach Aguisín 3)

- Má dhearbhaíonn an múinteoir ábhartha gur tharla bulaíocht, ní mór don mhúinteoir cuntas cuí i scríbhinn a choinneáil a chuideoidh leis/léi na ceisteanna a réiteach agus na caidrimh a shlánú, a oiread agus is féidir, idir na páirtithe leasmhara. Féach an teimpléad in Aguisín 3. Cuirtear an comhordaitheoir fhrithbhulacíochta agus an Príomhoide ar an eolas faoi ansin.
 - Coimeádfar tuairiscí ar bhulaíocht a scríobh an múinteoir ábhartha i gcomhad faoi ghlas in oifig an phríomhoide.
 - Coinneofar an tuairisc go sábháilte, i gcomhad an pháiste ar an gcóras Data Biz de réir riachtanais cosaint sonraí.
 - Ag deireadh na tréimhse 20 lá scoile, sa chás go bhfuil na páirtithe cuí sásta, cuirfear tuismitheoirí/caomhnóirí ar an eolas go bhfuil réiteach na faidhbe sroichte. Leanfar leis an monatóireacht ar bhonn sealadach. Sa chás nach bhfuil an fhadhb réitithe leanfar go céim fhoirmiúil 2 (Aguisín 4)

Foirmiúil – 2 (Féach Aguisín 4)

Ní mór don mhúinteoir ábhartha an teimpléad cuí in Aguisín 4 a úsáid chun an iompraíocht bhulaíochta a chuntas sna cúinsí seo a leanas:

a) i gcásanna gur dóigh leis/léi nár déileáladh go cuí ná go leordhóthanach leis an iompraíocht bhulaíochta laistigh de 20 lá scoile tar éis dó/di a chinneadh gur tharla iompraíocht bhulaíochta; agus

b) sa chás gur chinn an scoil gur ceart mar chuid dá beartas frithbhulaíochta nár mhór, i gcúinsí áirithe, an iompraíocht bhulaíochta a chuntas agus a thuairisciú láithreach bonn don Phríomhoide nó don Phríomhoide Tánaisteach/Comhordaitheoir Fhrithbhulaíochta de réir mar is cuí. Is ceart na hiompraíochtaí seo, atá ag teacht le cód smachta na scoile, a chuntas agus a thuairisciú láithreach bonn don Phríomhoide nó don Phríomhoide Tánaisteach/Comhordaitheoir Fhrithbhulaíochta.

Straitéisí Idirghabhála Seanbhunaithe

- Agallaimh idir an múinteoir agus gach dalta
- Comhaontuithe idir dhaltaí a idirbheartú agus iad a leanúint le próiseas monatóireachta. Is féidir é seo a dhéanamh ar bhealach neamhfhoirmiúil nó a chur i bhfeidhm trí phróiseas idirghabhála níos struchtúrtha
- Oibriú le tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) chun tacú le hidirghabhálacha scoile
- Cuir chuige Gan Milleán
- Am Ciorcail
- Agallaimh Athshlánúcháin
- Comhdháil Athshlánúcháin
- Ceistneoirí sochghraim a chur i bhfeidhm

Luann na Gnásanna na straitéisí idirghabhála seo a leanas agus déantar tagairt do Ken Rigby;

[www.bullyingawarenessweek.org/pdf/BullyingPreventionStrategiesinSchools Ken Rigby.pdf](http://www.bullyingawarenessweek.org/pdf/BullyingPreventionStrategiesinSchools%20Ken%20Rigby.pdf)

- An cur chuige traidisiúnta araíonachta
- An t-íospartach a láidriú
- Idirghabháil
- Cleachtas Athshlánúcháin
- Modh an Ghrúpa Tacaíochta
- Modh na Comhbhá

7. Clár Tacaíochta na scoile do dhaltaí a ndearnadh bulaíocht orthu

Seo a leanas clár tacaíochta na scoile do dhaltaí a ndearnadh bulaíocht orthu (féach 6.8 de na Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-Bhunscoile):

- Cuirfear gach tacaíocht agus deis in-scoile ar fáil do dhaltaí a fhulaingíonn an bhulaíocht chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí a leagtar amach chun a bhféinmhuinín a mhéadú, cairdeas agus scileanna sóisialta a fhorbairt agus seasmhacht a láidriú, e.g.
 - Córas tréadchúraim
 - Córas meantóireachta Piara/Páirtíochta
 - Obair i ngrúpaí, cuir i gcás am ciorcail
 - Réimse cláir éagsula chun tacaíocht a thabhairt do na páistí: Fí na Follaine, SALT, Talkabout,
 - Tacaíocht ó mhúinteoirí oideachas speisialta mar is cuí
 - Tacaíocht ón gcomhordaitheoir bulaíochta
 - Glacfar/Éistefar le moltaí ó chomhairle na ndaltaí.
- Má bhíonn comhairleoireacht nó tacaí breise de dhíth ar dhaltaí, déanfaidh an scoil a dícheall dul i gcomhairle leis na gníomhaireachtaí cuí chun é sin a eagrú. D'fhéadfadh sé gur don daltaí a fhulaingíonn an bhulaíocht nó a bhíonn i mbun na hiompraíochta bulaíochta é sin.
- Ba chóir do dhaltaí a thuiscint nach mbíonn aon fhinnéithe gan locht ann agus gur chóir gach iompraíocht bhulaíochta a chur in iúl do mhúinteoir.

8. Maoirseacht agus Monatóireacht Éifeachtach ar Dhaltaí

Deimhníonn an Bord Bainistíochta go bhfuil cleachtais agus beartais chúí mhaoirseachta agus monatóireachta i bhfeidhm chun iompar bulaíochta a chosc agus chun déileáil leis agus chun idirghabháil luath a éascú más féidir.

9. An Ciapadh a Chosc

Deimhníonn an Bord Bainistíochta go ndéanfaidh an scoil, de réir a oibleagáidí faoin reachtaíocht chomhionannais, gach beart is indéanta go praiticiúil chun daltaí agus baill foirne a chosaint ar chiapadh gnéasach agus ar chiapadh ar aon cheann de na naoi bhforas, mar atá inscne lena n-áirítear trasinscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, treoshuíomh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine nó ballraíocht den Lucht Siúil.

Ghlac an Bord Bainistíochta an beartas seo an _____ [dáta].

Tá an beartas seo ar fáil do phearsanra na scoile, foilsíodh é ar shuíomh Gréasáin na scoile agus do Chumann na dTuismitheoirí. Cuirfear cóip den bheartas seo ar fáil don Roinn agus do phátrún na scoile má iarrtar é.

Athbhreithneoidh an Bord Bainistíochta an beartas agus a fheidhmiú uair amháin i ngach scoilbhliain. Cuirfear fógra scríofa gur athbhreithníodh beartas frithbhulaíochta na scoile ar fáil do phearsanra na scoile, foilseofar é ar shuíomh Gréasáin na scoile agus do Chumann na dTuismitheoirí. Cuirfear taifead den athbhreithniú agus a thoradh a chur ar fáil don phátrún agus don Roinn, leis, má iarrtar é.

Sínithe: _____
(Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta)

Sínithe: _____
(Príomhoide)

Dáta: _____

Dáta: _____

Dáta an chéad athbhreithnithe eile: _____

Aguisín 1: Leideanna praiticiúla ar conas cultúr dearfach scoile a chothú

Seo a leanas roinnt leideanna praiticiúla a d'fhéadfadh cabhrú le scoileanna cultúr dearfach scoile a chothú agus iompar bulaíochta a chosc agus dul i ngleic leis.

- Tabhair dea-shampla d'iompar ina léirítear meas do gach ball de phobal na scoile i ngach caidreamh a bhíonn agat leo.
- Múin do na daltaí go sainráite an rud is teanga a léiríonn meas agus iompar a léiríonn meas ann, an tslí ina gcuirtear in iúl é, an tionchar a bhíonn aige sa seomra ranga agus ar fud na scoile.
- Cuir teachtaireachtaí láidre measa ar taispeáint sa seomra ranga, in áiteanna tionóla agus ar fud na scoile. Bíodh na daltaí bainteach le dréachtú na dteachtaireachtaí.
- Beir orthu agus iad á n-iompar féin i gceart - tabhair aird ar an gcineál iompair atá uait agus mol é nuair a fheiceann tú é.
- Téigh i ngleic ar shlí chomhsheasmhach le haon teanga idirdhealaitheach agus maslach a úsáidtear sa scoil – áirítear air sin teanga homafóbach agus ciníoch agus teanga a dhéanann beag is fiú de dhaltaí atá faoi mhíchumas nó a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.
- Tabhair aiseolas cuiditheach do dhaltaí nuair nach mbíonn iompar agus teanga a léiríonn meas le sonrú uathu.
- Bíodh córas spreagthaí agus luachanna saothair ann chun iompar inmhianaithe a chur chun cinn mar aon le géilliúlacht do rialacha agus do ghnásanna na scoile.
- Múin go sainráite do na daltaí conas meáin shóisialta a úsáid ar shlí fhreagrach.
- Tabhair spreagadh do na daltaí chun géilleadh do rialacha na scoile maidir le húsáid fón póca agus an Idirlín. Déan obair leantach le daltaí nach dtugann aird ar na rialacha.
- Tabhair ról gníomhach do thuismitheoirí agus/nó do Chumann na dTuismitheoirí i bhfeachtais chun feasacht mar gheall ar mheáin shóisialta a mhúscailt.
- Leag béim ar an gceart atá ag gach duine i bpobal na scoile ar a bheith slán sábháilte sa scoil. Múin rialacha na scoile go sainráite sa seomra ranga agus in áiteanna tionóla i dteanga a thuigfidh na daltaí, agus cuir béim ar na rialacha sin.
- Féadann gach ball foirne a bheith san airdeall chun aon iompar bulaíochta a thabhairt faoi deara. Cinntigh go bhfuil dóthain maoirseachta sa chlós agus lasmuigh den scoil.
- Féadann foireann na scoile comhairle a fháil ó na daltaí faoi na háiteanna is mó ina dtarlaíonn bulaíocht agus faoi na hamanna ag a dtarlaíonn sé.

- Is gnách do na háiteanna is mó ina dtarlaíonn bulaíocht a bheith sa chlós agus lasmuigh den scoil, i seomraí gléasta, i ndorchlaí agus in áiteanna eile inar beag maoirseacht a dhéantar.
- Is gnách bulaíocht a bheith coitianta nuair nach mbíonn maoirseacht struchtúrtha ann, mar shampla nuair a bhíonn daltaí sa chlós nó ag athrú seomraí ranga.
- Tacaigh le bunú comhairlí scoile agus lena gcuid oibre.

Aguisín 2: Tuairisc ar mhí-iompar/údar imní bulaíochta

(le húsáid le linn imscrúdaithe ar mhí-iompar)

1. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí a bhfuil bulaíocht á déanamh air/uirthi/orthu agus a rang-ghrúpa:	
Ainm:	Rang:

2. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí atá ag gabháil d'iompar bulaíochta	
Ainm:	Rang:

3. Ainm an té/na ndaoine a thuairiscigh an t-údar imní bulaíochta:

4. Cur síos gairid ar an mí- iompar, ar a mhíniúcht agus ar a thionchar

Ar lean

5. Eolas Breise: Tuaiscís páistí/daoine eile

--

6. Sonraí gníomhaíochtaí atá curtha i bhfeidhm

--

Sínithe _____ (Múinteoir Ábhartha) Dáta _____

Aguisín 3 Teimpléad chun iompar bulaíochta a thaifeadadh – Céim Fhoirmiúil 1

(le líonadh nuair atá sé dearbhaithe ag an múinteoir ábhartha go bhfuil/go raibh bulaíocht ar siúl)

1. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí a bhfuil bulaíocht á déanamh air/uirthi/orthu agus a rang-ghrúpa:	
Ainm:	Rang:

2. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí atá ag gabháil d'iompar bulaíochta	
Ainm:	Rang:

3. Ainm an té/na ndaoine a thuairiscigh an t-údar inní bulaíochta:

4. Cineál an iompair bhulaíochta (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a))*			
Ionsaitheacht Fhísiciúil		Cibearbhulaíocht	
Dochar do mhaoin		Imeaglú	
Aonrú/Eisiamh		Cúlchaint mhailíseach	
Ainmneacha maslacha a thabhairt ar dhuine:		Eile (tabhair do thuairim)	

Ar lean

5. I gcás iompair a bhféachtar air mar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, tabhair an chatagóir lena mbaineann:

Homafóbach	Míchumas/bainteach le riachtanais speisialta oideachais	Ciníoch	Ballraíocht den Lucht Siúil	Eile (sonraigh)

6. Cur síos gairid ar an iompar bulaíochta, ar a mhíniú agus ar a thionchar

--

7. Sonraí eile: Tuaiscís páistí/daoine eile

--

8. Sonraí na mbeart a rinneadh(Breac síos dátaí, amanna, glaonna gutháin, teagmháil le tuismitheoirí, múinteoirí, príomhoide agus rí de réir mar a oireann)

--

Sínithe _____ (Múinteoir Ábhartha) Dáta _____

An Dáta a cuireadh é ar aghaidh chuig an bPríomhoide/Leas-Príomhoide _____

Aguisín 4: Teimpléad chun iompar bulaíochta a thaifeadadh – Céim Fhoirmiúil 2

le líonadh ag an múinteoir ábhartha nuair:

- atá bulaíocht fós ag dul ar aghaidh taréis 20 lá scoile in ainneoin gach iarracht é a stopadh.
- a sháraíonn an iompraíocht cód smachta na scoile.

1. Ainm an dalta a bhfuil bulaíocht á déanamh air/uirthi agus a rang-ghrúpa:	
Ainm:	Rang:

2. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí atá ag gabháil d'iompar bulaíochta	
Ainm:	Rang:

3. An t-iompar is ábhar buartha/imní (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a))*		4. An áit ar tharla an teagmhas/na teagmhais (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a))*	
An dalta i dtrácht		Clós	
Dalta eile		Seomra ranga	
Tuismitheoir		Dorchla/pasáiste	
Múinteoir		Leithris	
Eile		Bus Scoile	
		Eile	

5. Ainm an té/na ndaoine a thuairiscigh an t-údar imní bulaíochta:

6. Cineál an iompair bhulaíochta (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a))*			
Ionsaitheacht Fhisiciúil		Cibearbhulaíocht	
Dochar do mhaoin		Imeaglú	
Aonrú/Eisiamh		Cúlchaint mhailíseach	
Ainmneacha maslacha a thabhairt ar dhuine:		Eile (tabhair do thuairim)	

7. I gcás iompair a bhféachtar air mar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, tabhair an chatagóir lena mbaineann:				
Homafóbach	Míchumas/bainteach le riachtanais speisialta oideachais	Ciníoch	Ballraíocht den Lucht Siúil	Eile (sonraigh)

8. Cur síos gairid ar an iompar bulaíochta, ar a mhíniú agus ar a thionchar

9. Sonraí na mbeart a rinneadh (Breac síos dátaí, amanna, glaonna gutháin, teagmháil le tuismitheoirí, múinteoirí, príomhoide agus rí de réir mar a oireann)

Sínithe _____ (Múinteoir Ábhartha) Dáta _____

An Dáta a cuireadh é ar aghaidh chuig an bPríomhoide/Leas-Phríomhoide _____

Sínithe _____ (Príomhoide) Dáta _____

Aguisín 5: An Bulaíocht atá i gceist?

Seicliosta

	Smaoinigh....	Tá	Níl
1	An dtarlaíonn an mí-iompar athuair? Ní féidir ach mí-iompar a tharlaíonn athuair a aithint mar bhulaíocht. Baineann imeachtaí aon-uaire leis an gCód Iompair. Féach 2 thíos áfach.		
2	Ar cuireadh aon teachtaireachtaí poiblí ionsaitheacha nó goilliúnacha ar láithreán líonraithe shóisialta nó ar aon fhóram poiblí eile? An bhféadfadh daoine eile an íomhá, ráiteas nó teachtaireacht bulaíochta a fheiceáil nó a léiriú athuair? NB: Is ionann aon ócáid amháin dá leithéid agus cibearbhulaíocht.		
3	An bhfuil an mí-iompar pleanáilte?		
4	An bhfuil mí-iompar diúltach nach dteastaíonn á dhíriú ar an íospartach?		
5	An mbaineann gné fhisiceach, bhriathartha nó sícheolaíoch ag baint leis an mí-iompar diúltach?		
6	An le duine amháin a bhaineann an mí-iompar, nó an bhfuil grúpa i gceist?		
7	An ndírítear d'aon ghnó ar an íospartach?		
8	An mbíonn eisiámh, aonrú, cúlchaint mhailíseach nó cineálacha eile den ionsaí caidreamhach i gceist leis na hiompair?		
9	An bhfuil na hiompair ag díriú ar ghné d'ionannas an íospartaigh? Mar shampla, ionsaí fhisiceach, briathartha nó sícheolaíoch atá dírithe ar ghnéaschlaonadh, ar chine, ar reiligiún, ar eitneacht nó ar chúlra an lucht siúil.		
10	An bhfuil na hiompair ag díriú ar an íospartach toisc go bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais aige/aici?		

Aguisín 6 Sochgram Bulaíochta

- Ar scála 1 go dtí 5 léirigh do shástacht le hatmaisféar an ranga
0 = go holc 5= go hiontach
- Cé hiad na cairde atá agat?
- An bhfuil bulaíocht ag tarlú duit ar aon bhealach?
(Breac síos na sonraí agus deimhnigh don dalta go bpléifear leis an bhfadhb)
- An bhfuil aon duine sa rang nach bhfuil rudaí go maith do/di nó go bhfuil daoine ag piocadh air/uirthi?
- An bhfuil aon duine fágtha ar lár, nó go bhfuil neamhaird á tabhairt air/uirthi?
- An bhfuil duine ag cur ráflaí timpeall, ag cúlchaint, ag baint úsáide as nótaí, as glaochanna gutháin, as téacstheachtaireachtaí, nó as ríomhphoist chun go mbeadh daoine eile ag mothú go dona futhu féin?
- An bhfuil aon duine ag plé go míchothrom le daoine eile?
- An bhfuil grúpa daltaí ag cruthú deacrachtaí do dhaoine eile?
- Ana bhfuil daltaí ó ranganna eile ag tabhairt drochíde d'aon duine ón rang seo?
- An féidir leat samplaí a léiriú?
- Cé a cheapann tusa atá ag cruthú na faidhbe

Aguisín 7: Cairdeas/Ceistneoir Frithbhulaíochta

Rang	Ainm	Dáta

	Ba mhaith	Níor mhaith
Ar mhaith leat labhairt le duine éigin faoin mbulaíocht? Ba mhaith		
	Tá	Níl
An bhfuil aithne agat ar aon duine nach bhfuil rudaí go maith do/di?		

Aguisín 8: Foirm don Bhreathnóireacht Ranga

Múinteoir:	
Rang:	
Dáta:	

Am	Ainm an dalta/ na ndaltaí	Iompar	Curtha i dtreo...

Aguisín 9: Seicliosta le haghaidh athbhreithniú bliantúil ar an mbeartas fhrithbhulaíochta agus ar a fheidhmiú

Ní mór don Bhord Bainistíochta (an Bord) athbhreithniú bliantúil a dhéanamh ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus ar an tslí ina gcuirtear chun feidhme é. Ní mór an seicliosta seo a leanas a úsáid san athbhreithniú. Áis is ea an seicliosta d'athbhreithniú an bheartais ach ní seicliosta uileghabhálach é. Ní mór na rudaí seo a leanas a chur i gcrích chun an seicliosta a chomhlánú: scrúdú agus athbhreithniú ar anailís chainníochtúil agus ar anailís cháilíochtúil ar eilimintí éagsúla d'fheidhmiú bheartas frithbhulaíochta na scoile.

	Tá/ Níl
An bhfuil beartas frithbhulaíochta a ghéilleann go hiomlán do riachtanais <i>Ghnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile</i> glactha ag an mBord go foirmiúil?	
An bhfuil an beartas foilsithe ar shuíomh Gréasáin na scoile agus cóip curtha ar fáil do chumann na dtuismitheoirí?	
An bhfuil sásta go bhfuil go bhfuil an beartas ar fáil d'fhoireann na scoile (agus foireann nua san áireamh)?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil dóthain eolais ar an mbeartas agus ar na gnásanna ag foireann na scoile chun iad a chur i bhfeidhm go héifeachtach agus go comhsheasmhach ina gcuid oibre laethúla?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil dóthain eolais ar an mbeartas ag na daltaí?	
An bhfuil an Bord sásta gur doiciméadaíodh sa bheartas na straitéisí coiscithe agus oideachais a bheidh i bhfeidhm sa scoil?	
An bhfuil an Bord sásta gur cuireadh gach straitéis coiscithe agus oideachais chun feidhme?	
Ar scrúdaíodh a éifeachtaí atá na straitéisí coiscithe agus oideachais atá curtha chun feidhme?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil na múinteoirí ar fad ag taifeadh agus ag déileáil le teagmhais bhulaíochta de réir an bheartais?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuair an Bord na tuairiscí achoimre tréimhsiúla ón bPríomhoide agus ar glacadh miontuairiscí maidir leo?	
An bhfuil an Bord sásta gur pléadh a fheabhas atá an scoil ag láimhsiú tuairiscí bulaíochta lena n-áirítear teagmhais bhulaíochta ar déileáladh leo ag céim luath agus nach bhfuil ar áireamh, mar sin, i dtuairisc thréimhsiúil an Phríomhoide?	

Ar lean

	Tá/ Níl
An bhfuil an Bord sásta nach bhfuarthas aon ghearán ó thuismitheoirí maidir leis an tslí ina láimhsíonn an scoil teagmhais bhulaíochta?	
An bhfuil an Bord sásta nár thóg tuismitheoir ar bith a páiste amach as an scoil á rá go raibh siad míshásta leis an tslí inar láimhsigh an scoil cás bulaíochta?	
An bhfuil an Bord sásta nach ndearna Ombudsman na Leanaí imscrúdú ar an tslí inar láimhsigh an scoil cás bulaíochta a thionscain nó a thabhairt chun críche?	
An bhfuil an Bord sásta go ndearnadh anailís ar na sonraí a fuarthas ó chásanna a tuairiscíodh don Phríomhoide (leis an teimpléad taifeadta bulaíochta) chun aon cheisteanna, treochoirí nó patrúin in iompar bulaíochta a shainaithint?	
An bhfuil an Bord sásta nár aithníodh aon ghnéithe de bheartas na scoile agus/nó a fheidhmiú a dteastaíonn feabhsú breise orthu?	
An bhfuil plean gníomhaíochta i bhfeidhm ag an mBord chun díriú ar aon réimse ina dteastaíonn feabhsú?	

Síniú _____

Cathaoirleach, an Bord Bainistíochta

Dáta _____

Síniú _____

Príomhoide

Dáta _____

Fógra maidir le hathbhreithniú bliantúil an Bhoird Bhainistíochta ar an mbeartas frithbhulaíochta

Chuir: _____

Is mian leis an mBord Bainistíochta i _____ na nithe seo a leanas a chur in iúl duit:

- Tugadh athbhreithniú an Bhoird Bhainistíochta ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus a fheidhmiú chun críche ag cruinniú an Bhoird den _____ [dáta].
- Rinneadh an t-athbhreithniú i gcomhréir leis an seicliosta atá leagtha amach in **Aguisín 4** de na *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile*.

Síniú _____

Cathaoirleach, an Bord Bainistíochta

Dáta _____

Síniú _____

Príomhoide

Dáta _____

